

Bemærkninger til lovforslaget

Det massemedieoppustede såkaldte ungdomoprør i 1968 skabte en folketingspanik, som affødte en uforstandig styrelseslovgivning for universiteter, universitetscentre og højere læreanstalter. Først skete det ved lov nr. 271 af 4. juni 1970. De ændringer, der er foretaget heri i 1973 og 1976, har ikke gjort ondt bedre. Resultatet for universiteter og de andre højere læreanstalter er blevet niveau-sænkning, aftagende alsidighed, opslidende arbejdspladssuro og politiseringsundergravning.

Berlingske Tidende gav den 31. maj 1980 følgende oversigt over 1970ernes udvikling omkring universiternes ledelse:

»Enhver, der betragter møderne, tryksagerne og plakaterne i universitetsmiljøet, må få det indtryk, at det her er autoritære kampgrupper, der giver tonen an. Og altid ser vi universiteterne gå foran med obstruktioner og truende demonstrationer, når det gælder om at lamme statsmagtens forsøg på at bringe de offentlige institutioners virksomhed og udgifter i overensstemmelse med samfundets behov. Den højere uddannelse er meget kostbar med udgifter på omkring fire mia kr. Flere tusinde velbegavede unge fejlindsluses på arbejdsmarkedet: der masseproduceres en akademisk arbejdsløshed, som gennem årtier vil tynde forsørgelsesudgifterne – inklusive sagligt unødvendige offentlige ansættelser – og medføre knaphed på kvalificeret arbejdskraft, hvor den behøves.

Universiteterne er blevet selvcentrerede pressionsanstalter til værn for etablerede særinteresser.

VKR-flertallet gennemførte et vildt eksperiment under indtryk af »studenteoprøret« i 1968.

Loven af 1970 gav alle »videnskabelige medarbejdere« – fra de nyligt og løst ansatte timelærere og stipendiater til faste lektorer og de ret få professorer – lige valget og lige indflydelse i de kollegiale organer, der træffer såvel de faglige (videnskabelige) som økonomisk-administrative afgørelser: konsistorium, fakultetsråd og institutråd. Loven gav desuden studenterne ret til at besætte halvt så mange mandater i disse organer som »lærerne« – ja endog lige så mange i de nye studienævn, der

herefter skulle bestemme eksamenskrav, timeplaner m. v. og udnævne en del af timelærerne (undervisningsassistenterne).

Alle afgørelser blev overladt til forsamlinger, hvoraf kun et lille mindretal havde dokumenteret evnen til selvstændigt videnskabeligt arbejde, mens en betydelig gruppe endnu arbejdede med at erhverve begynderfærdighederne til en embedseksamen. Reglerne gjorde det muligt for politiserende aktivister at sætte sig på studenterrepræsentationen – de allerfleste studerende holdt sig passive – og med denne magt i hånden at lokke og intimidere en del af lærerkorpset til følgagtighed. Herved kom magten på en hel del institutter, særligt i humanistiske og samfundsvidenskabelige fag, til at ligge hos en målbevidst mafia.

I andre lande rebedes der sejl over for de knæfald, der stedvis var gjort over for de forudgående års bølge af studenteruroligheder. Men her gennemførtes den nugældende styrelseslov af 14. juni 1973. Den kom til at gælde også for de øvrige højere læreanstalter. De protesterede – ligesom mange andre, deriblandt 950 universitetslærere ved en underskriftindsamling. Alt forgæves.

Det teknisk-administrative personale (»TAP«) – kontorister, laboranter, betjente osv. – fik nu repræsentation i konsistorium, fakultetsråd og institutråd med samme kvote som studenterne – en fjerdedel. »Lærerne« havde altså nu kun halvdelen af mandaterne, og især efter at politikerne i enighed og med åbne øjne havde cementeret studenterrådets magtstilling, kunne der ikke længere samles en front af lærere til værn om faglige standarder. Lærerne havde jo nemlig ikke – som det foresvævede en del politikere – nogen personlig interesse, der fik dem til at stille op som gruppe på et sådant program. Mange og stedse flere yngre lærere og stipendiater skyldte studenterrådet deres position. En del ældre foretrak husfreden.

Mange faste lærere udnytter ikke deres plads i institutrådene, og ved afstemninger dér er der ofte lige så mange studenter med. De sidder der jo som valgte repræsentanter, og det spiller ingen rolle, at stemmetallene bag dem er lave og faldende. Ved